

Önlisans ve Lisans Öğrencilerinin İnternet Kullanım Seviyelerinin Karşılaştırılması ve Eğitime Katkısı: Hacettepe Üniversitesi Örneği

Ayhan DOĞAN, Nalan KALKAN & Cevdet Coşkun AYDIN

Received: March, 23, 2017 ~ Accepted: December, 20, 2017

Online Published: December, 25, 2017

Suggested Citation: Doğan, A., Kalkan, N., & Aydın, C. C. (2017). Önlisans ve lisans öğrencilerinin internet kullanım seviyelerinin karşılaştırılması ve eğitime katkısı: Hacettepe Üniversitesi örneği. *YILDIZ Journal of Educational Research*, 2(2), 1-20.
doi:

Abstract

Nowadays internet usage increasing every day and caters to a wide audience. It is easier to use and access the Internet from anywhere in the world with the use of high technology and through the development of mobile communications. Especially correct and active use of the Internet can provide an important contribution to education. In this study, the student's internet usage trends in vocational high school, engineering and social science in different programs were investigated. With this research, Internet usage levels and the contribution of education to students were evaluated with a questionnaire. The research samples are composed of the students of Hacettepe University (HU) Polatlı Vocational School of Technical Sciences (VHS), Geomatics Engineering in Faculty of Engineering and Department of Finance in Faculty of Economics and Administrative Sciences. The questionnaire data were evaluated with the relevant software's and research the validity of the hypothesis tested. It was concluded that the student groups and levels of internet usage trends have differentiation of contributions to education depending on criteria such as; the frequency of internet use, level of knowledge and access to the internet.

Keywords: Internet access, education, internet usage

Öz

Günümüzde internet kullanımı her geçen gün daha da artmakta ve geniş kitlelere hitap etmektedir. Yüksek teknoloji kullanımı ve mobil iletişimin gelişmesi sayesinde dünyanın her yerinden internete erişim gittikçe daha da kolaylaşmaktadır. Özellikle internetin doğru ve aktif kullanımı eğitim-öğretime önemli katkılar sağlayabilmektedir. Bu çalışmada farklı programlarda eğitim gören meslek yüksekokulu öğrencileri (önlisans) ile lisans eğitimi alan mühendislik ve sosyal bilim alanlarındaki öğrencilerin internet kullanım eğilimleri araştırılmıştır. Araştırma ile öğrencilerin internet kullanım seviyeleri ve internet kullanımının eğitim-öğretime katkısı, yapılan bir anket çalışması ile değerlendirilmiştir. Araştırma örneklemi, tümü Hacettepe Üniversitesi (HÜ) bünyesinde yer alan Polatlı Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu (PTBMY), Mühendislik Fakültesi Geomatik Mühendisliği ile İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Maliye Bölümü öğrencilerinden oluşmaktadır. Anket çalışması ile toplanılan veriler, ilgili yazılımlarla değerlendirilmiş ve araştırma varsayımının geçerliliği test edilmiştir. Buna göre, söz konusu öğrenci gruplarının internet kullanım eğilimlerinin ve seviyelerinin; internet kullanım sıklığı, bilgi düzeyi, erişim imkânları gibi kriterlere bağlı olarak eğitim öğretime katkılarının farklılaştığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İnternet erişimi, eğitim, internet kullanımı

Giriş

Son yüzyılda tüm dünyada bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanım oranı çok hızlı bir büyüme göstermektedir. Kişisel bilgisayar, notebook ve akıllı telefonların kullanımının gelişimi ve yaygınlaşması ile internete erişim kolaylaşmış ve internet kullanımı günlük hayatın vazgeçilmezleri arasına girmiştir (Deniz ve Geyik, 2015:895; Namlu,1999:1). Özellikle 1990'lı yılların başından itibaren kamudaki kullanımı yaygınlaşan internet, insanların hayatını doğrudan etkileyen bir yenilik olmakla kalmamış aynı zamanda bilimsel alanda da hak ettiği ilgiyi toplamıştır. İnternet kullanımı öncelikle mühendislik ve iletişim disiplinlerinde yoğunlaşmış, takiben sosyal bilimlerden, siyaset bilimine kadar pek çok bilim dalının araştırma alanlarını etkilemiştir. (Timisi, 2003:79).

İnternet kullanımının insan hayatı üzerindeki yoğun etkisi değerlendirildiğinde, internete erişimin kolaylaşması ve erişim hızının artması ile insanlar her türlü kurumsal ve kişisel başvurularını, alışverişlerini, eğlence ve hobi faaliyetlerini internetle yapar hale gelmişlerdir. Son yıllarda bu faaliyetlerin tüm dünyada insanlar arasında yaygınlaşması neticesinde internetin kapalı ve açık alanlarda, seyahatlerde kullanımı gibi kriterlerle değerlendirmelerin yapıldığı çeşitli bilimsel çalışmalar bulunmaktadır. (Vine vd., 2016:49).

Günümüzde internet kullanımı sadece bilginin tek taraflı sunumu şeklinde olmaktan çıkmış, kullanıcı istekleri doğrultusunda etkileşimli bir hal almıştır. Kullanıcı isteklerinin etkili olarak kullanıldığı alanlardan birisi de uzaktan eğitim ve sosyal medyadır. Bugün dünyada ve Türkiye’de pek çok eğitim kurumu uzaktan eğitimi internet aracılığı ile gerçekteştirmekte ve sosyal medya araçları ile kullanıcılara eğitimler verilebilmektedir (Hong vd.,2016:214; Chang, 2016:476).

İnternet’in birçok faydalı kullanımının yanında, kişiye ve topluma zarar veren kullanımı da mevcuttur. Son yıllarda dolandırıcılık, şiddet, ahlaki olmayan kullanım, kurumsal web sitelerine zarar verme ve kişiisel bilgilerin yetkisiz kullanımı gibi alanlarda bu zararlı kullanım sıkça görülebilmektedir (Ceyhan, 2011:59). İnternet kullanımının kişileri ve aileleri en çok rahatsız eden bir yönü de internet ve sosyal medya bağımlılığıdır (Przepiorka ve Blachnio, 2016:13). Ürdün’de 12-16 yaş grubunda 716 öğrenciye 10 ayrı okulda yapılan bir araştırmaya göre (Malak vd. 2017) öğrencilerin büyük çoğunluğunun internette chat/sohbet bağımlısı olduğu, büyük bir kısmında internet bağımlılığına bağlı olarak kaygı ve depresyon belirtileri görüldüğu tespit edilmiştir. Yapılan araştırmalar, internetin bu şekilde kullanımına yönelik olarak ortaya çıkan olumsuz kullanıcı davranışları; internetin kullanım çeşitliliğine, süresine ve kullanıcı yaşının düşmesine bağlı olarak, büyük bir hızla artma eğiliminde olduğunu göstermektedir (Chou vd., 2005:363; Nalwa ve Anand, 2003:653).

İnternet kullanımının olumlu ve olumsuz yanları eğitim öğretime de yansımaktadır. Ülkemizde üniversite öğrencilerinin internet kullanımlarının sosyal ve eğitim hayatlarına etkileri konusunda bir çok araştırmalar yapılagelmektedir. Ondokuz Mayıs üniversitesinde 60 öğrenci üzerinde yapılan bir araştırma öğrencilerin interneti en çok ders amaçlı kullandıklarını, aynı zamanda ders dışında oyun ve haberleşme gibi eğlence faktörü altında ciddi bir zaman israfına gittiklerini ortaya koymaktadır (Dinçer vd. 2014). Bu çalışmada Hacettepe Üniversitesi’nin değişik bölümlerinde eğitim gören ön lisans ve lisans öğrencilerinin internet kullanım eğilimleri araştırılmış ve elde edilen sonuçlar değerlendirilmiştir. Bu kapsamda HÜ PTBMY öğrencileri, HÜ Mühendislik Fakültesi Geomatik Mühendisliği ile HÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Maliye Bölümü öğrencilerinin internete nasıl eriştikleri, kullandıkları internet aracı, internet kullanım periyotları, ziyaret ettikleri siteler ve en önemlisi de eğitim öğretim faaliyetlerinde

interneti nasıl ve ne ölçüde kullandıkları araştırılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda önlisans öğrencileri ile lisans öğrencilerinin internet kullanım eğilimleri, farklılıkları ve ortak noktaları belirlenmiş ve öğrenci profillerine göre değerlendirmeler yapılarak önerilerde bulunulmuştur.

Metot

Bu çalışmada önlisans öğrencileri ile lisans öğrencilerinin internet kullanım seviyelerinin karşılaştırılabilmesi ve eğitime katkısının tespit edilebilmesi amacıyla bir anket çalışması yapılmıştır. Bu ankete HÜ PTBMY Bilgisayar Programcılığı, Gaz ve Tesisatı Teknolojisi, Harita ve Kadastro ve İnşaat Teknolojisi programları ile HÜ Mühendislik Fakültesi Geomatik Mühendisliği ve HÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Maliye Bölümü öğrencilerinden katılım sağlanmıştır. Böylece dört farklı programda eğitim-öğretim gören önlisans öğrencileri ile sosyal bilimler alanında ve mühendislik alanında eğitim-öğretim gören lisans öğrencilerini karşılaştırma imkânı elde edilmiştir. Bu örneklem uzayı seçilirken; önlisans öğrencileri ile lisans öğrencilerinin karşılaştırılması ve aynı zamanda lisans öğrencilerinden teknik ve sosyal bölümler hakkında bilgi sağlayacak şekilde akademik birimler seçilmiştir.

Ankete katılım şu şekilde gerçekleşmiştir: HÜ PTBMY'den 102 öğrenci ve HÜ Lisans Programlarından 98 öğrenci olmak üzere toplam 200 öğrenci ankete katılmıştır. Anketi katılan öğrenciler çok yüksek bir oranda tüm sorulara cevap vermekle birlikte birkaç öğrenci çok az sayıda soruya cevap vermemiştir. Cevap verilmeyen sorular ankete dahil edilmemiştir. Bu nedenle bazı soruların cevapları öğrenci sayısından daha azdır.

Tablolardaki değerler öğrenci sayılarını ifade etmektedir. Değerlendirme aşamasında bu değerler yüzde değerleriyle ifade edilmiştir.

Öğrencilere aşağıdaki tablolarda yer alan sorular sorulmuş ve öğrencilerin bu sorulara verdikleri cevaplar Microsoft Excel programında değerlendirilerek sonuçlar yorumlanmıştır.

Verilerin Değerlendirilmesi

Ankete toplam 68 kız ve 132 erkek öğrenci katılmıştır. Önlisans'dan 21 kız ve 81 erkek öğrenci katılırken, lisans programlarından 47 kız ve 51 erkek öğrenci katılmıştır (Tablo 1). Öğrencilerin anket sorularına verdikleri cevaplara ait tablolar aşağıda verilmiştir.

Tablo 1'de ankete katılan öğrencilerin önlisans ve lisans programlarındaki kız ve erkek öğrenci sayıları verilmiştir.

Tablo 1.

	Önlisans	Lisans	Toplam
Kız	21	47	68
Erkek	81	51	132
Toplam	102	98	200

Ankete katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımı

Tablo 1 değerlendirildiğinde lisans düzeyinde erkek ve kız öğrenci sayıları birbirine yakın iken, önlisans öğrencilerinin %80'i erkek, %20'sinin kız olduğu görölmektedir. Bu durum özellikle teknik programlara ait önlisans programlarını çoğunlukla erkek öğrencilerin tercih ettiğini, lisans programlarını tercih edenlerde ise kız-erkek öğrenci dağılımının birbirine yakın olduğunu göstermektedir. Tablo 2'de Öğrencilerin hangi liseden mezun oldukları listelenmektedir.

Tablo 2.

Öğrencilerin lise mezuniyetleri

	Önlisans	Lisans	Toplam
Düz lise	4	11	15
Anadolu Lisesi	5	70	75

Anadolu Teknik ve/veya Meslek Lisesi	91	1	92
Açık Lise	2	1	3
Diğer (yazınız)	0	15	15
Toplam	102	98	200

Tablo 2'ye göre lisans öğrencilerinin %71'inin Anadolu Lisesinden mezun iken, önlisans öğrencilerinin %89'u Anadolu Teknik ve/veya Meslek Lisesi mezunu olduğunu ifade etmektedir. Önlisans öğrencilerin %4'ü, lisans öğrencilerinin %11'i düz lise mezunu iken önlisans öğrencilerinin %2'si, lisans öğrencilerinin %1'inin açık lise mezunu olduğu görülmektedir. Bu veriler lisans öğrencilerinin önlisans öğrencilerine göre daha iyi bir lise eğitimi aldıklarını göstermektedir.

Tablo 3'de öğrencilerin internete erişim yöntemleri sorgulanmış ve değerlendirilmiştir.

Tablo 3.

Öğrencilerin internet erişim yöntemleri

	Önlisans	Lisans	Toplam
WIFI bağlantısı ile	52	73	125
Cep telefonu operatörlerinin veri bağlantısı ile	41	17	58
DSL yöntemi ile (ADSL, xDSL)	7	8	15
Uydu sistemleri ile	1	0	1
İnternete erişimim yok	1	0	1
Toplam	102	98	200

Buna göre lisans öğrencilerinin önemli bir çoğunluğu (%74) internete "WIFI bağlantısı ile" eriştiğini söylerken, önlisans öğrencilerinin de yaklaşık yarısı (%51) internete aynı yolla eriştiğini söylemektedir. Bunun yanında, diğer önlisans öğrencilerinin de %40'ı "cep telefonu operatörlerinin veri bağlantısı ile" internete eriştiğini söylerken, lisans öğrencilerinde bu oran %17'dir. Diğer verilere bakıldığında önlisans öğrencilerinin %7'si, lisans öğrencilerinin ise %8'inin DSL yöntemi ile internete eriştiği, uydu sisteminin ise pek tercih edilmediği görülmektedir. Tabloda internete erişimi olmayan öğrencilerin yüzdesi ise önlisans öğrencilerinde %1'dir.

Bu verilere göre nlisans ğrencilerinin WIFI hizmetinden lisans öğrencilerine göre daha az yararlandığı, internete erişimde daha çok cep telefonu operatörlerinin veri bağlantısını kullandıkları sonucu çıkarılabilir. Tablo 4'te öğrencilerin internete erişimde kullandığı cihazlar araştırılmıştır.

Tablo 4.

Öğrencilerin internete bağlandıkları cihazlar

	nlisans	Lisans	Toplam
Masa st bilgisayar	14	3	17
Cep telefonu	70	73	143
Tablet	2	0	2
Diz st bilgisayar	16	22	38
Diğer	0	0	0
Toplam	102	98	200

Tablo 4'de görüldüğü üzere, lisans ve nlisans ğrencilerinin önemli bir çoğunluğunun internete "cep telefonu" ile bağlandığı grlmektedir. nlisans ğrencilerinin %30'unun, lisans ğrencilerinin ise %26'sının internete bilgisayar ile bağlandıkları, nlisans ğrencilerinin %2'sinin ise tabletle internete bağlandığı grlmektedir. Buradan cep telefonunun kolay taşınabilir ve internete erişim kolaylığı sağladığı için en çok tercih edilen cihaz olduğu sonucuna varılmıştır. Tablo 5'de öğrencilerin interneti tanıma süreleri verilmektedir.

Tablo 5.

Öğrencilerin interneti tanıma süreleri

	nlisans	Lisans	Toplam
1 yıldan az	6	0	6
1 – 3 yıl	7	3	10
3 – 5 yıl	24	17	41
5 – 10 yıl	48	57	105
10 yıl ve zeri	16	21	37
Toplam	101	98	200

Tablo 5'e göre lisans ğrencilerinin %80'i interneti 5 yıl ve daha fazla süredir kullandıklarını söylerken, nlisans ğrencilerinin %63' interneti 5 yıl ve daha fazla

süredir kullandıklarını söylemişlerdir. İnterneti 5 yıldan daha az süredir kullanan öğrencilerin oranı ise önlisansta %37, lisansta %20 olduğu görülmektedir. İnterneti 10 yıldan daha fazla süredir kullanan önlisans öğrencilerinin oranı %16, lisans öğrencilerinin oranı ise %21'dir. Bu sonuç lisans öğrencilerinin interneti kullanmaya önlisans öğrencilerine göre daha önce başladıklarını göstermektedir. Bu durumda lisans öğrencilerinin internete erişim imkânlarının daha iyi olduğu sonucu çıkartılabilir. Tablo 6'da öğrencilerin internet bankacılığı hakkındaki görüşlerine verdikleri cevaplar görülmektedir.

Tablo 6.

Öğrencilerin internet bankacılığı hakkındaki görüşleri

	Önlisans	Lisans	Toplam
Güvenli olduğunu düşünüyorum, ancak kullanmadım	29	19	48
Güvenli olduğunu düşünüyorum ve kullanıyorum	36	46	82
Güvenli olduğunu düşünmüyorum ama yine de kullanıyorum	12	18	30
Güvenli olduğunu düşünmüyorum ve kullanmıyorum	25	14	39
Diğer	0	1	1
Toplam	102	98	200

Tablo 6 değerlendirildiğinde lisans öğrencilerinin %66'sı internet üzerinden bankacılık işlemlerinin güvenli olduğunu söylemekle birlikte bunların %47'si bankacılık işlemlerini internet üzerinden kullandığını söylemiştir. Önlisans öğrencileri ise benzer şekilde %64 oranında internet üzerinden bankacılık işlemlerinin güvenli olduğunu söylemiş, bunlardan %35'i internet üzerinden bankacılık işlemlerini kullandığını ifade etmişlerdir. İnternetin güvenli olmadığını düşünüp kullananların oranı önlisansta %12, lisansta %18, internetin güvenli olmadığını düşünüp kullanmayanların oranı ise %25'e, %14'tür. Bu durumda önlisans öğrencilerinin lisans öğrencilerine göre internet bankacılığı hizmetinden daha az yararlandığı söylenebilir. Tablo 7'de Öğrencilerin internet kullanım süreleri verilmektedir.

Tablo 7.

Öğrencilerin haftalık internet kullanım süreleri

	Önlisans	Lisans	Toplam
0 – 5 saat	16	10	26
5 – 10 saat	27	11	38
10 – 15 saat	18	20	38
15 – 20 saat	21	24	45
20 saat ve üzeri	20	33	53
Toplam	102	98	200

Tablo 7’de lisans öğrencilerinin %58’i haftalık internet kullanımının 15 saatten fazla olduğunu, %41’i de 0-15 saat arası kullandığını söylemişlerdir. Önlisans öğrencilerinin %40’ı haftalık internet kullanımının 15 saatten fazla olduğunu, %60’ı da 0-15 saat arası kullandığını söylemişlerdir. Bu durum hem lisans hem de önlisans öğrencilerinin zamanının önemli kısmını internet başında geçirdiğini göstermektedir. Tablo 8’de Öğrencilerin internet zararlarına karşı aldıkları önlemler görölmektedir.

Tablo 8.

Öğrencilerin internet zararlarına karşı önlemleri

	Önlisans	Lisans	Toplam
Anti Virüs ve güvenlik duvarı programı kullanmak	65	78	143
Zararlı olabilecek sitelere hiç girmemek	31	16	47
İnternet üzerinden dosya indirmemek	1	1	2
Elektronik posta kullanmamak	0	0	0
Diğer	5	3	8
Toplam	102	98	200

Tablo 8’e göre lisans öğrencilerinin %80’i internette gelebilecek zararlar konusunda “antivirüs ve güvenlik duvarı programı kullanmak” gerektiğini düşünürken, önlisans öğrencilerinde bu oran %64’tür. Lisans öğrencilerinin %16’sı, önlisans öğrencilerinin ise %30’u “zararlı olabilecek sitelere hiç girmemek” gerektiğini düşünmektedirler. Hem lisans hem de önlisans öğrencilerinin %1’i internet üzerinden dosya indirmemek gerektiğini düşünmektedirler. Bu sonuçlara göre ankete katılan öğrencilerin büyük bir bölümünün internette gelebilecek zararlar konusunda bilgi sahibi olduğu görölmektedir

ki, bu da memnuniyet verici bir sonuç olarak değerlendirilmiştir. Tablo 9’da Öğrencilerin lisedeki internet erişim imkânları gösterilmektedir.

Tablo 9.

Öğrencilerin lisedeki internet erişim imkânları

	Önlisans	Lisans	Toplam
Oldukça yeterliydi	16	6	22
Yeterliydi	13	9	22
Orta seviyede yeterliydi	30	20	50
Yetersizdi	27	42	69
Hiç yoktu	15	21	36
Toplam	101	98	200

Tablo 9’a göre lisans öğrencilerinin %64’ü lisedeki internet imkanlarının yetersiz veya hiç olmadığını söylerken, önlisans öğrencilerinin %42’sinin lisedeki internet olanaklarının yetersiz veya hiç olmadığını söylemişlerdir. Lisans öğrencilerinin lisedeki internet erişim imkânlarının %6’sı oldukça yeterli, %9’u yeterli, %20’si orta seviyede yeterli olduğunu söylerken, önlisans öğrencilerinin %16’sı oldukça yeterli, %13’ü yeterli, %30’u ise orta seviyede yeterli olduğunu söylemişlerdir. Bu veriler lisede internete erişim olanaklarının önlisans öğrencilerinde daha fazla olduğunu göstermektedir. Tablo 10’da Öğrencilerin mevcut bölümlerindeki internet erişim olanakları listelenmektedir.

Tablo 10.

Öğrencilerin mevcut bölümlerindeki internet erişim olanakları

	Önlisans	Lisans	Toplam
Oldukça yeterli	15	6	21
Yeterli	24	29	53
Orta seviyede yeterli	35	31	66
Yetersiz	19	25	44
Hiç yok	9	7	16
Toplam	102	98	200

Tablo 10 verilerine göre lisans öğrencilerinin %33’ü şu anda eğitim aldıkları bölümdeki internet olanaklarının yetersiz veya hiç olmadığını söylerken, önlisans öğrencilerinin

%27'si internet olanaklarının yetersiz veya hiç olmadığını söylemişlerdir. Lisans öğrencilerinin mevcut bölümlerindeki internet erişim imkânlarının %6'sı oldukça yeterli, %29'u yeterli, %31'i orta seviyede yeterli olduğunu söylerken, önlisans öğrencilerinin %15'i oldukça yeterli, %24'ü yeterli, %35'i ise orta seviyede yeterli olduğunu söylemişlerdir. Buna göre, önlisans öğrencilerinin bölümlerindeki internete erişimlerinin lisans öğrencilerine göre biraz daha iyi olduğu söylenebilir. Tablo 11'de Öğrencilerin internet kullanımını hangi saat aralıkları içerisinde yaptıkları gösterilmektedir.

Tablo 11.

Öğrencilerin günlük internet kullanımı saat aralıkları

	Önlisans	Lisans	Toplam
06:00 – 12:00	6	0	6
12:00 – 18:00	20	5	25
18:00 – 24:00	60	87	147
24:00 – 06:00	15	5	20
Kullanmıyorum	0	0	0
Toplam	101	97	200

Tablo 11'e göre lisans öğrencilerinin %90'ı interneti "18:00-24:00" saatleri arasında kullanırken, önlisans öğrencilerinin %59'unun interneti "18:00-24:00" saatleri arasında kullandığı ve buna göre tüm öğrencilerin interneti en yoğun kullandığı saat aralığı "18:00-24:00" olarak ortaya çıkmıştır. Önlisans öğrencilerinin %15'inin interneti "24:00-06:00" saatleri arasında kullandığı, bu saat diliminde internet kullanan lisans öğrencisi oranının ise %5 olduğu görülmektedir. Lisans öğrencilerinin günlük internet kullanımının %5'i "12:00-18:00" saatleri arasında kullanırken aynı saatlerdeki önlisans öğrencilerinin günlük internet kullanım oranı %20'dir. Önlisans öğrencilerinin %6'sı interneti "06:00-12:00" saatleri arasında kullanırken aynı saatlerde interneti kullanan lisans öğrencisi bulunmamaktadır. Bu verilere göre önlisans öğrencilerinin bir kısmının interneti çok erken ve geç saatlerde kullanma eğilimlerinin olduğu anlaşılmaktadır. Tablo 12'de öğrencilere internet kullanım amaçları ile ilgili sorular sorulmuş ve elde edilen sonuçlar gösterilmiştir.

Tablo 12.

Öğrencilerin interneti kullanım amaçları

	Önlisans	Lisans	Toplam
Oyun oynamak	10	8	18
Eğitim, Araştırma ve İletişim	28	31	59
Sosyal medyayı takip etmek	29	43	72
Haberleri ve gündemi takip etmek	13	11	24
Diğer	14	5	19
Toplam	94	98	192

Tablo 12’den elde edilen sonuçlara göre; lisans öğrencilerinin yaklaşık %44’ü interneti “sosyal medyayı takip etmek” için ve yaklaşık %32’si “eğitim, araştırma ve iletişim” için kullandığını söylerken, önlisans öğrencilerinin yaklaşık %31’i “sosyal medyayı takip etmek” için ve yaklaşık %30’u “eğitim, araştırma ve iletişim” amacıyla kullandığını söylemiştir. Lisans öğrencilerinin %8’i, önlisans öğrencilerinin ise %11’i interneti oyun amacıyla kullandığını, lisans öğrencilerinin %11’i, önlisans öğrencilerinin ise %14’ü interneti haberleri ve gündemi takip etmek için kullandığını söylemişlerdir. Özellikle lisans öğrencilerinin %44’ünün ciddi sosyal medya eğiliminin olması endişe verici olarak gözükmektedir. Tablo 13’de Öğrencilerin evlerinde internet bağlantısı olup olmadığı verilmektedir.

Tablo 13.

Evdeki internet bağlantısı

	Önlisans	Lisans	Toplam
Evet	66	89	155
Hayır	34	9	43
Toplam	100	98	198

Tablo 13’e göre lisans öğrencilerinin %91’inin evinde internet bağlantısı varken, önlisans öğrencilerinin %66’sının evinde internet bağlantısı olduğu görülmektedir. Tabloya göre lisans öğrencilerinin internete erişim imkânlarının daha iyi olduğu görülmektedir. Tablo 14’de Öğrencilerin uzaktan eğitim konusundaki düşünceleri sunulmaktadır.

Tablo 14.

Öđrencilerin uzaktan eđitim konusundaki dűřünceleri

	Önlisans	Lisans	Toplam
Uzaktan eğitim benim mesleğim için uygun değil	48	41	89
Uzaktan eğitim benim mesleğim için uygun bir yöntem	17	4	21
Uzaktan eğitimin tek başına yeterli olmayacağını düşünüyorum	22	37	59
Uzaktan eğitim için teknik altyapımızın uygun olmadığını düşünüyorum	13	16	29
Diğer	2	0	2
Toplam	102	98	200

Tablo 14'e göre lisans öğrencilerinin %42'si uzaktan eğitimin mesleği için uygun olmadığını düşünürken bu oran önlisans öğrencilerinde %47 düzeyindedir. Lisans öğrencilerinin %38'i, önlisans öğrencilerinin ise %22'si ise uzaktan eğitimin tek başına yeterli olmayacağını belirtmişlerdir. Önlisans öğrencilerinin %17'si, lisans öğrencilerinin %4'ü uzaktan eğitimin mesleği için uygun olduğunu, önlisans öğrencilerinin %13'ü, lisans öğrencilerinin %16'sı uzaktan eğitim için teknik altyapılarının uygun olmadığını düşünmektedir.

Bulgular ve Tartışma

1) Anket sonuçlarının yorumlanması:

Öğrencilerin ankete verdiği cevaplara ve değerlendirilmelere bakıldığında; lisans öğrencilerinin önlisans öğrencilerine göre; interneti daha uzun süredir kullandıkları, internet kullanımındaki güvenlik konusunda daha bilgili oldukları, internet bankacılığını daha çok kullandıkları ve kendilerine ait internet imkanlarının daha iyi olduğu sonucuna ulaşılabilir. Önlisans öğrencilerinin bölümlerinden internete erişimlerinin ve mezun oldukları liselerdeki erişim imkanlarının lisans öğrencilerine göre biraz daha iyi olduğu görülmektedir. Bunun yanında internete bağlanmak için kullanılan cihaz (cep telefonu vb.), interneti kullanım süreleri, interneti eğitim amaçlı olarak kullanım oranları gibi bazı alanlarda lisans ve önlisans öğrencilerinin benzer düşünce ve davranışlar sergilediği de görülmektedir. Lisans ve önlisans öğrencileri birlikte değerlendirildiğinde öğrencilerin zaman yönetimi konusunda başarısız oldukları değerlendirilmektedir. Lisans ve önlisans

öğrencilerinin interneti en çok sosyal medyayı takip etmek için kullandıkları (lisans %44, önlisans %31), eğitim, araştırma ve iletişim kullanımının daha sonra geldiği (lisans %32, önlisans %30) bulgusuna ulaşılmıştır.

2) Anket sonuçları ile TÜİK verilerinin karşılaştırılması:

Anket sonucunda elde edilen veriler Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2004-2017 internet kullanım oranları (Tablo 15) ve internet kullanan bireylerin (16-24 yaş) interneti kişisel kullanma amaçları (Tablo 16) verileri ile karşılaştırıldığında;

Tablo 15.

İnternet kullanım oranları (%)

Yıl	Toplam	Erkek	Kadın
2004	18,8	25,7	12,1
2005	17,6	24,0	11,1
2007	30,1	39,2	20,7
2008	35,9	45,4	26,6
2009	38,1	48,6	28,0
2010	41,6	51,8	31,7
2011	45,0	54,9	35,3
2012	47,4	58,1	37,0
2013	48,9	59,3	38,7
2014	53,8	63,5	44,1
2015	55,9	65,8	46,1
2016	61,2	70,5	51,9
2017	66,8	75,1	58,7

TÜİK, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, 2004-2017 (TÜİK 2017-a)

Tablo 16.

İnternet kullanan bireylerin (16-24 yaş) interneti kişisel kullanma amaçları (%)

	2013	2014	2015	2016	2017
Eğitim ve kurslarla ilgili bilgi arama	45,9	-	41,3	-	-
İnternet üzerindeki sosyal gruplara katılma	73,2	78,8	80,9	82,4	83,7
İnternet bankacılığı	24,8	28,2	29,3	31,0	35,4
İnternet üzerinden telefonla görüşme/ video görüşmesi (webcam ile)	55,1	37,1	38,1	41,3	61,5

Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması Sonuçları, 2013-2017 (TÜİK 2017-b)

2014, 2016 ve 2017 yıllarında eğitim ve kurslarla ilgili bilgi arama sorusu anketlerde bulunmamaktadır.

TÜİK verileri ile elde edilen Tablo 15'deki "internet kullanım oranları" verileri, bu çalışmadaki; öğrencilerin interneti tanıma süreleri (Tablo 5), öğrencilerin internet kullanım süreleri (Tablo 7), öğrencilerin lisedeki internet erişim imkânları (Tablo 9), öğrencilerin mevcut bölümlerindeki internet erişim olanakları (Tablo 10), evdeki internet bağlantısı (Tablo 13) verileriyle beraber değerlendirilmiştir. Tablo 5'de öğrencilerin önemli bir çoğunluğunun interneti 5 yıl ve daha uzun süredir tanıdıkları, Tablo 7'de öğrencilerin yaklaşık yarısının internet kullanım sürelerinin haftalık ortalama 15 saatten fazla olduğu, Tablo 9 ve Tablo 10 birlikte değerlendirildiğinde ilerleyen zaman içerisinde internet erişim imkânlarının arttığı, Tablo 13'e bakıldığında öğrencilerin önemli bir çoğunluğunun evinde internet bağlantısının bulunduğu görülmekte olup, bu veriler Tablo 15'deki TÜİK verileri ile örtüşmekte ve geçmişten günümüze internet kullanım oranlarının giderek arttığını doğrulamaktadır.

TÜİK verileri ile elde edilen Tablo 16'daki "İnternet kullanan bireylerin (16-24 yaş) interneti kişisel kullanma amaçları" verileri, bu çalışmada Tablo 12 verilerine karşılık gelmektedir. Tablo 16'da internetin eğitim amacıyla kullanılması konusunda yıllara göre bir azalma görülmekte, buna karşılık Tablo 12'de öğrencilerin yaklaşık %30'unun interneti eğitim, araştırma ve iletişim amacıyla kullandığı sonucuna varılmıştır. TÜİK veri setinde "eğitim ve kurslarla ilgili bilgi arama" sorusu 2016 ve 2017 verisinde bulunmadığı ve giderek ilgili değerin azaldığı dikkate alındığında bu oranların birbirine yakın olduğu görülmektedir. Yine Tablo 16'da bireylerin "internet üzerindeki sosyal gruplara katılma oranı"nın %82,4 gibi oldukça yüksek bir orana sahip olduğu ve giderek arttığı görülmekte ancak Tablo 12'de bu oranın ortalama %37 düzeyinde olduğu ortaya çıkmaktadır. Buradan şu sonuca varılabilir ki; bu çalışma ile TÜİK verileri arasında önemli bir fark ortaya çıkmaktadır. Tablo 16'da internet bankacılığı kullanımının her geçen yıl daha da arttığı ve 2016 yılında %31 değerine ulaştığı görülmektedir. Tablo 6'da öğrencilerin internet bankacılığı hakkındaki görüşlerine verdikleri cevaplarda ortalama %56 civarında öğrenci internet bankacılığını kullandığını ifade etmektedir. Bu sonuca göre Tablo 6'daki yüzdeler TÜİK verilerini gösteren Tablo 16 verilerine göre daha yüksektir. Bu sonuçta TÜİK verilerinin 16-24 yaş grubundan elde edilmesi, bu çalışmada ise yaş grubunun alt sınırının 18 yaş ve üzeri olmasının etkili olduğu düşünülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

İnternet teknolojisi tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de yaygın olarak kullanılmaktadır. Yapılan bir anket uygulaması ile internetin üniversite öğrencileri arasında değişik amaçlarla kullanımı araştırılmış ve elde edilen veriler TÜİK verileriyle karşılaştırılmıştır. Bu çalışma ile elde edilen sonuçlara göre internet kullanımı üniversite öğrencilerinin günlük hayatlarında önemli bir yere sahiptir. Bunun yanında internet kullanımında eğitim ve araştırmaya yönelik ayrılan zamanın diğer zamanlara göre daha az olması öğrencilerin internet kullanımındaki zamanlarını kendilerine fayda verecek alanlarda kullanmadıklarını göstermektedir. Ayrıca öğrencileri internet kullanarak geçirdikleri uzun zamanların fiziksel ve ruhsal sağlıklarının bozulmasına ve iletişim problemlerinin ortaya çıkmasına neden olacağı düşünülmektedir. Bu konuda daha hayatlarının erken safhasında olan öğrencilerin eğitilmesi gerektiği gerçeği ortaya çıkmaktadır. Bu noktada ailelere ve eğitimcilere çok önemli görevler düşmektedir. Özellikle eğitimcilerin üniversitelerde, ailelerin de evlerde öğrencileri bu konuda bilinçlendirmeleri gerekmektedir.

Bu makalede TÜİK verilerinin kullanılması makaleye zenginlik katmakla birlikte yeni yapılacak TÜİK araştırmalarında eğitim ve araştırma ile ilgili anket sorularının artırılması daha sonraki eğitime yönelik araştırmalar için yararlı olacağı düşünülmektedir.

Öğrencilerin öncelikli olarak sosyal medyayı kullanmaları onların internete erişimlerinin ana nedenlerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Sosyal medya kısmen öğrencilere fayda sağlasa da son yıllarda, sosyal medya ile yaşanan olumsuzluklar ve yanlış kullanımlar ciddi rahatsızlıklara neden olabilmektedir. Elde edilen verilere göre bu konuda öğrencilerin sistematik olarak bilgilendirilmesi çok önemli bir boşluğu dolduracaktır.

Yapılan değerlendirmelerde öğrencilerin büyük bir kısmının, internette gelebilecek zararlar konusunda bilgi sahibi olduğu görülmüştür. Bununla beraber internete erişim saatlerine bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun interneti 18:00-24:00 saatleri arasında kullandığı, bir kısmının ise 06:00-12:00 saatleri arasında kullandıkları ve dinlenmeleri gereken saatlerin bir kısmını internette harcadıkları görülmektedir. Özellikle önlisans öğrencilerinin %15'i, lisans öğrencilerinin %5'i, interneti gece

yarısından sonra da kullanmaktadır. Özellikle internetin hafta içi gece yarısından sonra kullanılması bir sonraki gün içindeki performansı olumsuz etkileyeceğinden ailelerin bu noktada dikkatli olmaları gerektiği düşünülmektedir.

Bu verilerden varılan sonuca göre, öğrencilerimizin interneti kullanım amacı kadar, internet kullanım saatleri konusunda da bilgilendirilmeleri ve eğitilmeleri gerekmektedir. Bu çalışmada elde edilen sonuçlardan birisi de, ankete katılan öğrencilerimizin çok büyük bir kısmının internete istedikleri zaman ulaşabildiği gerçeğidir. Bu da, ülkemizin son yıllarda internet ve bilişim teknolojilerinde geldiği nokta açısından çok olumludur. Burada karşımıza çıkan sorun ise, öğrencilerimizin bu eğilimlerinin bilim ve eğitim alanlarında kullanım oranlarının az olmasıdır. Bu oranların artırılması için çalışmalıdır. Bu sayede toplumun en büyük zenginliği olan genç öğrencilerimizin, zamanlarının büyük bir bölümünü eğlenceye ve oyuna değil de eğitime ve bilime yönlendirilmesi ülkemizin ve tüm insanlığın geleceği açısından çok olumlu sonuçlar doğuracaktır.

Kaynakça

- Ceyhan, A.A. (2011). İnternet Kullanma Temel Nedenlerine Göre niversite ğrencilerinin Problemlı İnternet Kullanımı ve Algıladıkları İletişim Beceri Düzeyleri Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri. *Educational Sciences: Theory & Practice* - 11(1), K1ř/Winter, 59-77.
- Chang, V. (2016). Review and discussion: E-learning for academia and industry. *International Journal of Information Management* 36, 476–485.
- Chou, C. & Condron, L. & Belland, J. C. (2005). A review of the research on internet addiction. *Educational Psychology Review*, 17 (4), 363-388.
- Deniz, M.H. & Geyik, S.K. (2015). An Empirical Research on General Internet Usage Patterns of Undergraduate Students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 195, 895 – 904.

Dinçer, S. & Mavaşoğlu, M. & Mavaşoğlu, F. (2014). Üniversite Öğrencilerinin İnternet Kullanımlarının Sosyal Yaşam Üzerine Etkisi, *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 2014, 33(1), 145-157.

Hong, J.C. & Hwang, M.Y. & Szeto, E. & Tsai, C.R. & Kuo, Y.C. & Hsu, W.Y. (2016). İnternet cognitive failure relevant to self-efficacy, learning interest, and satisfaction with social media learning. *Computers in Human Behavior* 55, 214-222.

Malak, Z.M & Khalifeh, A.H. & Shuhaiber, A.H. (2017). Prevalence of İnternet Addiction and associated risk factors in Jordanian school students. *Computers in Human Behavior* 70, 556-563.

Nalwa, K. & Anand, A. P. (2003). İnternet addiction in students:A cause of concern. *Cyberpsychology & Behavior*, 6 (6), 653-656.

Namlu, A. G. (1999). Teknoloji öğrenmede ne kadar etkili?. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 9, 1-2.

Przepiorka, A. & Blachnio, A. (2016). Time perspective in İnternet and Facebook addiction. *Computers in Human Behavior* 60,13-18.

Timisi, N. (2003). *Yeni İletişim Teknolojileri ve Demokrasi*. Ankara, Türkiye: Dost Kitabevi.

Vine, S. L. & Latinopoulos, C. & Polak J. (2016). Analysis of the relationship between internet usage and allocation of time for personal travel and out of home activities: Case study of Scotland in 2005/6. *Travel Behaviour and Society* 4, 49-59.

Türkiye İstatistik Kurumu, TÜİK 2017-a,

http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=2598

Türkiye İstatistik Kurumu, TÜİK 2017-b,

http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=2603

A comparison of internet usage level of associate degree and undergraduate students and evaluation of contribution to education; haccettepe university example

Purpose of the Study: The purpose is to investigate the internet usage trends of the students in engineering and social sciences who have undergraduate education and associate degree students who are studying in different programs of Hacettepe University. Also it is aimed to have an opinion about the effect of internet usage on education and to make necessary suggestions.

Methodology: The research samples are composed of the students of Hacettepe University (HU) Polatlı Vocational School of Technical Sciences (VHS), Geomatics Engineering in Faculty of Engineering and Department of Finance in Faculty of Economics and Administrative Sciences. The questionnaires prepared by the students were applied. A total of 200 students participated in the survey. The questionnaires data were evaluated with the relevant software's and research the validity of the hypothesis tested.

Conclusion and Discussion: Undergraduate students are more likely to use the internet for longer periods of time than associate degree students, they are more knowledgeable about the security of internet usage, they use internet banking more and their internet facilities are better. When the undergraduate and associate degree students are evaluated together, it is concluded that the students have failed in time management.

It has been found that undergraduate and school students use the internet to pursue social media more than education, research and communication. According to the results obtained from this study, internet usage has an important place in the daily life of university students. Besides, it seems that the time allocated for education and research in internet usage is less than other times. This indicates that students do not use the internet in areas that will benefit them. In addition, students are expected to spend a long time using internet to cause physical and mental health problems and communication problems to arise. In this regard, the fact is that the students who are in the early stages of their lives should be educated.